

Datum: 2022-05-31
Handläggare: Kristina Jakobsson
Direktnr: 0322-616348
Diariernr: 2022.011 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Gemensam förstudie med Västtrafik inför eventuell upphandling av skoltrafik år 2025

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för att ombesörja skolskjuts för de barn som har rätt till det. I nuläget åker ca 1 000 elever i åldern 6-16 år skolskjuts med allmän kollektivtrafik inom Alingsås kommun förutom i delar av norra Alingsås (Sollebrunn, Magra och Stora Mellby). Samtliga elever som åker med allmän kollektivtrafik har giltiga färdbevis, skolkort som barn- och ungdomsnämnden bekostar. Detta ärende avser upphandling av den skoltrafik som i nuläget sker med allmän kollektivtrafik.

Västtrafiks ägare Västra Götalandsregionen och Alingsås kommun har tidigare ingått ett Skatteväxlingsavtal. Enligt Skatteväxlingsavtalet är regionen och Alingsås kommun överens om att verka för att underlätta samordning av skolskjuts och färdtjänst med allmän kollektivtrafik i syfte att skapa kostnadseffektiva lösningar och fler resmöjligheter för länets invånare. Detta kan bland annat ske genom att kommunen uppdrar åt regionen – och i förlängningen åt Västtrafik – att upphandla kollektivtrafik för kommunens räkning.

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2022-01-25 §2 om att ingå i en förstudie inför eventuell upphandling av skoltrafik inför år 2025. Förstudierapporten biläggs skrivelsen. Inför nytt trafikavtal 2025 behöver barn- och ungdomsnämnden ta ställning till om nämnden vill att Västtrafik upphandlar skoltrafiken åt dem samt huruvida skoltrafiken ska vara så kallad öppen eller stängd.

Beredning

Bakgrund

I nuvarande trafikavtal som startade 2015 ingår skoltrafiken i den allmänna kollektivtrafiken, då avtalet handlades upp i samband med att skatteväxlingen genomfördes, men innan regionen hade fastställt ambitionsnivåerna. För Alingsås del sker därför uppdelningen av trafiken i samband med att det kommande nya avtalet startar i juni 2025. Den tillkommande kommunala skoltrafiken beskrivs i en förstudierapport. Som ett underlag för att kommunen ska kunna fatta beslut om kommunen uppdrar åt Västtrafik att upphandla skoltrafiken, och i så fall vilken typ av skoltrafik, har denna rapport arbetats fram tillsammans av tjänstemän hos kommunen och Västtrafik. Parallellt med förstudien för skoltrafiken pågår en förstudie för den allmänna trafiken i kommunen. Båda dessa arbeten samordnas då det finns beroenden och kopplingar mellan den allmänna trafiken och skoltrafiken som behöver beaktas, och där förändringar i en del av trafiken ofta leder till behov av förändringar även i den andra trafiken.

Förstudien för skoltrafiken i Alingsås är en av flera förstudier som pågår inom ramen för Västtrafiks projekt *Förstudie inför upphandling av trafik 2025*, där samtliga förstudier ska vara klara och beslutade av Västtrafiks styrgrupp till årsskiftet 2022/2023.

Förstudien för den allmänna kollektivtrafiken fastslår att ett antal linjer övergår till kommunal skoltrafik då de inte faller under regionalt ansvar. Dessa linjer beskrivs i förstudien så som de trafikerar idag.

Inom Alingsås kommun finns det idag sju allmänna linjer som främst säkerställer behovet av resor för kommunens grundskoleelever. Linjerna baserar sig idag till stor del på grundskoleelevernas resandebehov utifrån var eleverna bor, vilka skolor eleverna skall till och utifrån skolornas start- och sluttider. När dessa linjer övergår till kommunal skoltrafik kommer kommunen ha större möjligheter att påverka tider och linjestäckningar.

Västtrafiks upphandling av skoltrafik

Om kommunen tar beslut om att Västtrafik ska handla upp skoltrafiken åt dem kommer förstudiearbetet att fortgå under hösten 2022 med att ta fram trafikeringlösningar utifrån de förändringar som kommunen vill göra i skoltrafiken samt förslag till fordonstyper för att klara kapacitetsbehov och målsättningar om drivmedel.

Om Västtrafik ska upphandla åt kommunen är nästa fråga ifall denna trafik ska vara öppen eller stängd, det vill säga om även allmänresenärer och gymnasieelever ska kunna åka med skollinjerna. Det finns stora synergieffekter om trafiken kan vara öppen, som till exempel att samma fordon kan användas istället för att speciella skolbussar köps in som bara används en del av dagen. Om det av kapacitetsskäl finns anledning att stänga del av skollinjenätet är detta möjligt. För- och nackdelar avseende detta kan dock studeras först i ett senare skede.

En öppen skoltrafik skulle också förbättra för allmänresenärerna i Alingsås kommun. De kommer att kunna resa med all Västtrafiks trafik och inte bara de öppna allmänna linjerna, även om skollinjerna kommer att vara anpassade till skolans start- och sluttider.

Sammanfattningsvis lyfter utredningen flera vinster med att skriva avtal med Västtrafik om att upphandla skoltrafiken samt att denna ska vara öppen.

Om kommunen uppdrar åt Västtrafik att upphandla skoltrafiken samordnas den upphandlingen med upphandlingen av den allmänna trafiken i kommunen. Det är mot den bakgrunden Västtrafik bjudit in Alingsås kommun att delta i arbetet med att genomföra en förstudie inför upphandling av skoltrafiken. Om Västtrafik ska genomföra upphandlingen åt kommunen behöver de få beslut om det senast **1 september 2022**.

Följande frågor behöver Västtrafik få svar på från kommunen senast den **1 september 2022** för att kunna genomföra en upphandling av skoltrafiken:

1. Vill kommunen att Västtrafik upphandlar skoltrafiken åt dem?
2. Om ja, vill kommunen att skoltrafiken ska vara så kallad 'öppen' eller 'stängd'?

Ekonomisk bedömning

Ekonomisk bedömning kan inte göras innan upphandlingen är genomförd varför ärendet behöver följas och beaktas i kommande budgetberedning, vilket är förankrat med kommunledningskontoret.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar del av förstudierapporten och lägger den till handlingarna.

Barn- och ungdomsnämnden beslutar att ge Västtrafik i uppdrag att handla upp skoltrafiken åt kommunen, med trafikstart i augusti 2025.

Barn- och ungdomsnämnden beslutar att skoltrafiken ska handlas upp som så kallad öppen skoltrafik.

Barn- och ungdomsnämnden beslutar att delegera åt Förvaltningschef att underteckna avtal om att upphandla denna skoltrafik med Västtrafik enligt bilaga "MALL Uppdragsavtal upphandla skoltrafik"

Beslutet ska skickas till

Västtrafik, Samhällsbyggnadsnämnden

Helena Balte
Förvaltningschef

Kristina Jakobsson
Administrativ chef